

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

El patrimoni cultural

La recent desaparició i el posterior traspàs d'un ermità de Valldemossa ha posat de manifest la realitat de la tasca que, en el manteniment de les tradicions i la conservació del patrimoni religiós i cultural de les nostres illes, duen a terme els membres de les petites congregacions que hi habiten

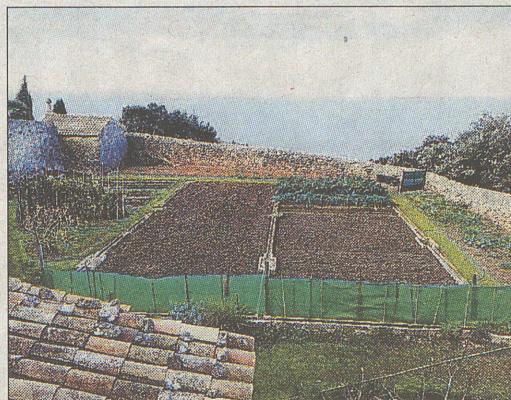
L'ermità Benet i el llegat de Trinitat a Valldemossa

♦ Concepció Bauçà de Mirabò *

La tràgica desaparició i el traspàs d'un membre de l'ermita de la Santíssima Trinitat ha alterat i commogut profundament Valldemossa, durant les festes de Nadal. L'ermità Benet era molt estimat pel poble, pel seu tracte exquisit i proper. I malgrat la seva vida retirada, amb ell pereix una petita part de Mallorca.

Els profunds coneixements botànics de Benet i la seva cura de l'hort de l'ermita reflectien una tradició agrícola que es desenvolupà durant segles sobre les difícils terres de la Serra de Tramuntana. Cartoixa i els seus monjos apotecaris foren a Valldemossa els seus antecessors més propers en el temps, mentre el Miramar de Ramon Llull ho fou en l'espai. Encara avui, els ermitans es manifesten fills espirituals dels monjos de Sant Bru i la seva existència perpetua la vida eremítica lul·liana, en el mateix lloc

de Trinitat que aquell habità. La zona privada del recinte amb l'hort, les cel·les i els tallers, explica una tradició secular d'oració i feina. Però també el mirador i la capella, que s'ofereixen als visitants sobre una de les costes més admirades de l'illa, eixamplen la vista i l'esperit convertits en redós d'una cultura.

Igual ocorre amb el Naixement de l'església, que cada any ajudava a compondre Benet. La tradició ma-

llorquina del betlem com a es presenta integrada en un petit retaule. La natura es mostra abrupta i colpidora, entre estalactites i penyals. Entre els pastors, alguns humils ermitans de fang, una capelleta i algunes cases, que ell mateix fabricà. En definitiva, un resum en miniatura de la realitat.

Essent la darrera ermita habitada de Ma-

llorca, indubtablement la de Trinitat constitueix una peça destacada del nostre patrimoni cultural, que ens recorda qui som. La petita comunitat, ara reduïda a tres membres, ha estat sempre la millor garantia d'aquest patrimoni. Per això les seves pèrdues són tan sentides, més enllà de l'afecte.

* Doctora en Història de l'Art i professora del CESAG

► TEMA

Del comunisme al capitalisme en una passa

La reforma econòmica del govern xinès a finals dels anys setanta passant d'una economia planificada a una de mercat, va dur a la Xina a un aperturisme econòmic que l'ha convertida en un dels motors de l'economia mundial

L'Imperi del mig

♦ Josep Maria Buades *

En estudiar els anys de Musso- lini, Renzo de Felice va arribar a la conclusió de què el feixisme era una de les expressions polítiques possibles del capitalisme. Les altres eren els règims liberals occidentals i (per a sorpresa i enuig dels marxistes) el socialisme stalinista! Malgrat les crítiques de 'revisionisme' que li plogueren, de Felice tan sols defen-

sava una interpretació ampla del capitalisme, un sistema econòmic que es caracteritza per una plasticitat tal que el fa compatible tant amb democràcies que respecten les llibertats com amb entorns polítics autocràtics.

Les tesis del XIX Congrés del Partit Comunista de la Xina, clausurat fa poques setmanes, sense voler-ho li han donat la raó a l'historiador italià. Sota l'efígie de Mao i les banderes revolucionàries, que presideixen des de la Ciutat Prohibida de Pequín fins als bitllets de

yuans, el discurs del *premier* Xi Jinping estava en perfecta sintonia amb els valors del capitalisme versió Davos. Des que el successor de Mao, Deng Xiaoping, proferís la famosa frase "enriquir-se és gloriós" la Xina ha caminat amb pas accelerat pel camí del creixement econòmic sostingut, fent capgirar tots els equilibris geopolítics a nivell planetari.

En les darreres dècades i empesa

per un dels majors èxodes rurals de la història, la Xina ha estat capaç de treure de la pobresa centenars de milions de persones. Aquesta mà d'obra barata ha estat ben aprofitada per una indústria cada vegada més potent i en la que els drets laborals sovint han brillat per la seva absència. Amb els seus

preus competitius, les exportacions xineses han provocat un llarguíssim període de baixa inflació al món occidental, mentre que, amb els superàvits comercials, la Xina ha ajudat a finançar l'endeutament del món ric. Tot això sota un règim que reprimeix amb duresa els dissidents i aplica la censura més severa.

* Doctor en Història

► TEMA

La importància dels fotoperiodistes

El periodisme del segle XXI requereix d'imatges, ja siguin fotogràfiques o audiovisuals. Però la democratització de l'accés a bons instruments de captació d'imatges i a la informació ha donat com a resultat a un certa pèrdua de qualitat ja que la informació no sempre la fan periodistes sinó ciutadans amateurs, sovint sense formació periodística

Tres fronts ataquen el fotoperiodisme local

♦ Neus Fernández Quetglas *

El fotoperiodisme de proximitat té una rellevància especial, ja que s'adreça a un públic expert, capaç d'identificar llocs, situacions i, fins i tot, persones. Justament per aquest motiu l'impacte és major, i el discurs que acompanya la instantània perd transcendència en favor de la

fotografia. La imatge cada vegada és més present en els mitjans, sobretot en els digitals, que responen a la tendència actual de fer titulars amb paraules clau i incloure imatges impactants o suggestives.

El fotoperiodisme no està en crisi, res més lluny, però està funcionant amb uns mecanismes que precaritzen la professió, especialment a l'àmbit local. En els darrers anys s'han introduït nous paràmetres que inicialment no s'havien de te-

nir en compte en el fotoperiodisme.

Per una banda, l'actualització necessària de les imatges amb sincronia amb l'actualització de la informació digital, ja que la fotografia aporta un pes determinant a l'hora de què una informació es converteixi en viral, i que suposa un nou element de pressió per al fotoperiodista.

D'altra banda, la moda, o millor expressat, les tendències en fotografia que donen resposta a un consumidor de mitjans i imatges cada vegada més exigent.

A aquest context, s'hi afegeix una elevada participació del públic, de fotògrafs amateurs, que no solen demanar cap tipus de compensació econòmica i just, o amb sort, els és suficient amb la signatura de l'autoria. Aquesta participació de persones alienes al fotoperiodisme és totalment lògica, ja que tots portem estris per prendre imatges, i alguns amb bona qualitat.

Així, entren en el joc tres factors: l'obsolescència de les imatges al món digital, l'exigència d'estil per part del consumidor i, la participació aliena. Tot plegat esdevé una precarització, major si és possible, del lloc de treball del fotoperiodista local, el qual ha d'estar contínuament hiperconnectat, a l'aguait de les noves tendències en la demanda i, per descomptat, estar i observar on hi ha la notícia.

* Periodista per la UAB i Doctora per la UIB